

35. DÖNEM
ENDÜSTRİYEL TASARIM AKADEMİK KONSEYİ
TOPLANTI RAPORU

Raportör: Öğr. Gör. Kevser YETİM
Bölüm Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Deniz EKMEKÇİOĞLU

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
SAMSUN

35. DÖNEM ENDÜSTRİYEL TASARIM AKADEMİK KONSEYİ (ETAK) TOPLANTI RAPORU

35. ETAK toplantısı, 20 Aralık 2024 tarihinde Ondokuz Mayıs Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Endüstriyel Tasarım Bölümü'nün ev sahipliğinde, 22 Üniversitenin Endüstriyel Tasarım Bölüm Başkanı, akademisyenler, ETMK ve sektör temsilcilerinden oluşan 31 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Toplantı programı ve gündem maddeleri şu şekildedir.

20 Aralık 2024 Cuma (Program Akışı)

Yer: Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Samsun

09.00-09.30: Karşılama
09.30-11.30: 1. Oturum (Gündem Görüşmeleri)
11.30-12.30: Güzel Sanatlar Fakültesi Turu
12.30-13.30: Öğle Yemeği
13.30-15.30: 2. Oturum (Gündem Görüşmeleri)
15.30-17.00: Samsun Müzesi Gezisi
17.30 : Akşam Yemeği

Gündem Maddeleri

1. Karşılama ve Üniversite, Bölüm bilgilendirmesi.
(Ali Seylan, Deniz Ekmekçioğlu)
2. 34. Dönem ETAK toplantısının değerlendirilmesi.
(Lütfi Hidayetoğlu)
3. 2023 akreditasyon başvuru sonuçları tematik analiz raporu sunumu
(Deniz Ekmekçioğlu)
4. Program açma ve sürdürme kriterlerindeki değişimler karşısında yüksek lisans doktora eğitiminin geleceği
(Özlem Er)
5. ENTAK kurum bilgilendirme çalışmayı
(Naz Börekçi)
6. Endüstriyel Tasarım bölümleri kontenjan problemleri ve Ek Madde 1 kontenjanları hakkında eylem planı görüşülmesi
(Meltem Şen)

TOPLANTI GÖRÜŞME RAPORU (20.12.2024)

1. Karşılama ve Üniversite, Bölüm bilgilendirmesi

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Ali Seylan tarafından üniversite ve fakülte bilgilendirmesi yapmak üzere açılış konuşması gerçekleştirilmiştir.

Endüstriyel Tasarım Bölüm Başkanı Dr. Öğr. Üyesi Deniz Ekmekçioğlu tarafından gün akışı ve bölüm tanıtımı yapılarak toplantıya başlanmıştır.

2. 34. Dönem ETAK toplantısının değerlendirilmesi

Prof. Dr. M. Lütfi Hidayetoğlu 34. ETAK toplantısının özetini sunmuştur. Konu başlıkları aşağıdaki gibidir:

- ETMK-ENTAK akreditasyonu konusunda gelişmeler
- Akreditasyon değerlendirme ölçütlerinin iyileştirilmesi.
- Üniversite - sanayi işbirlikleri ve sektör beklentileri.
- Yapay zekâ araçları, Dijitalleşme ve UX alanının müfredata girmesi.
- Türk ve Yabancı öğrenci niteliği ve öğrenci kontenjanlarının değerlendirilmesi.
- Bölümlerin akademisyen ihtiyacı.
- ETAK toplantı formatının yeniden ele alınarak, daha verimli ve akademik bir nitelik kazandırılması.
- ÖYP kadrosunda bulunan araştırma görevlilerinin durumunun değerlendirilmesi.
- Endüstriyel tasarım alanında akademik dergilerin durumu, lisansüstü ve doçentlik çalışmalarına etkilerinin tartışılması.

3. 2023 Akreditasyon başvuru sonuçları tematik analiz raporu sunumu

Dr. Öğr. Üyesi Deniz Ekmekçioğlu, 2023-2024 yılında gerçekleştirilen ENTAK akreditasyon çalışmalarıyla ilgili “Yetersizliklere İlişkin Analiz, İyileştirme ve Çözüm Önerileri” hakkında hazırladıkları sunumları paylaştı.

- 2023 yılında başvuru yapan ve akredite olan 8 üniversitenin analiz sonuçları paylaşılmış ve değerlendirme süreçleri üzerine odaklanılmıştır.
- Akreditasyon raporlarının tutarlılık değerlendirme komisyonu tarafından detaylı şekilde incelendiği ve tematik analiz sonucunda bir rapor haline

getirildiği belirtildi. Söz konusu rapor, ENTAK web sitesinde yayımlanarak tüm paydaşların erişimine sunulmuştur.

- Süreçte kişisel görüşlere yer verilmediği ve değerlendirmelerin tamamen ölçütlere dayalı olarak gerçekleştirildiği ifade edilmiştir. Ayrıca, bazı üniversitelerin süreçte karşılaştıkları eksikliklerin analiz edildiği ve bu doğrultuda yapılan öneriler temelinde akreditasyon ölçütlerinde düzenlemeler gerçekleştirildiği vurgulanmıştır.

Prof. Dr. Gülay Hasdoğan, sunumun devamında YÖKAK çerçevesinde iki tür akreditasyon bulunduğunu açıklamıştır: Kurumsal Akreditasyon ve ENTAK Program Akreditasyonu. Kurumsal akreditasyon, Türkiye genelindeki üniversitelerin sosyal sorumluluk, paydaş katılımı ve sürekli iyileştirme süreçlerini değerlendirirken, program akreditasyonu ise disiplinlerin program çıktıları ve eğitim amaçlarına teknik bir yaklaşımla odaklanmaktadır. Akreditasyon süreçlerinin şeffaflık sağladığını vurgulayarak, sınav sonuçları gibi verilerin paylaşılmasının karşılıklı öğrenmeyi mümkün kıldığını belirtmiştir.

YÖKAK süreçlerinde değerlendirme yapılırken, YÖKAK ölçütleri ile TTYÇ ölçütlerinin örtüşme durumu tartışılmıştır.

Dr. Öğr. Üyesi Deniz Ekmekçioğlu, YÖKAK değerlendirme süreçlerinde TTYÇ ölçütleriyle örtüşmenin önemini vurgulamış, süreçlerin bazı yönlerden benzerlik gösterirken bazı noktalarda ayrıştığını belirtmiştir. Ayrıca, öğrenim çıktılarının daha genel bir bakış açısıyla değerlendirildiğini ve kanıtlanabilir olmasının beklendiğini ifade etmiştir.

Akredite olan bölümlerden herhangi bir olumsuz geri dönüş olup olmadığı konusu görüşmeye açılmıştır.

- Prof. Dr. Gülay Hasdoğan, sistem içinde şikâyet mekanizmalarının mevcut olduğunu ancak şu ana kadar herhangi bir itiraz veya şikâyet alınmadığını belirtmiştir. Sürecin iyileştirilmesi amacıyla hem değerlendiricilerden hem de başvuran bölümlerden anketler yoluyla geri bildirim toplandığını ve bu doğrultuda ölçütlerde revizyonlar yapıldığını ifade etmiştir.

Geçen yılki tercih kılavuzunda akredite olan bölümlerin bu durumunun belirtilmesinin, öğrenci tercihleri üzerindeki etkisi ve Türkiye sıralamalarına yansımaları tartışılmıştır.

- Prof. Dr. Meltem Şen, akreditasyon sonrası mezun olan öğrencilerin diplomalarında bu durumu belgelendiren bir etiket aldığını ve bunun öğrenci açısından önemli olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca, akreditasyon sürecinin okullarda yönetime yönelik talepler üzerinde baskı oluşturduğunu, özellikle kadro talepleri gibi konularda çözüm üretilmesine katkı sağladığını ve bu süreçle birlikte yönetsel sorunların daha görünür hale geldiğini vurgulamıştır.

Akreditasyon süreciyle ilgili olası sorunlara dair endişeler ve çözüm önerileri tartışılmış olup, bildirilen görüşler genel hatlarıyla aşağıdaki şekilde özetlenmiştir:

- Prof. Dr. Alpay Er, değerlendirme süreçlerinin eğitim programlarını seri üretim standardizasyonuna yönlendirdiğine dair eleştirilerde bulunmuş ve bu durumun eğitimde çeşitlilik ile yaratıcılığı kısıtlayabileceğini belirtmiştir.
- Prof. Dr. Özlem Er, akreditasyonun tüm üniversiteler için zorunlu hale getirilmesinin sürecin değerini zamanla azaltabileceğini ifade etmiştir. Akreditasyonun, bölümleri mükemmel hale getirmese de belirli bir standart seviyeye taşıyacağını vurgulamıştır. Ayrıca endüstriyel tasarım mezunlarının büyük ölçüde UX alanına yöneldiğini ve üretimin giderek azaldığını belirtmiştir. Değişen sektör talepleri doğrultusunda eğitim programlarının yeniden şekillendirilmesi gerektiğini dile getirmiştir.
- Dr. Öğr. Üyesi Can Özcan, akreditasyon sürecinin eksikleri olsa da eğitim programlarını geliştirdiğini ve bölümleri belirli standartlara ulaştırarak önemli bir katkı sağladığını ifade etmiştir.
- Doç. Dr. Ilgım Eroğlu, Güzel Sanatlar liselerinde iki yıl boyunca zorunlu endüstriyel tasarım eğitimi verilmesine yönelik eleştirileri aktarmıştır. Ayrıca, önümüzdeki 2-3 yıl içinde yapay zekanın tasarım alanındaki yeteneklerinin öğrencilerden çok daha ileri seviyeye ulaşacağını öngörerek, endüstriyel tasarım eğitiminde yapay zekanın yetkin olduğu alanların dışında kalan konulara odaklanması gerektiğini vurgulamıştır.
- Dr. Öğr. Üyesi Aydın Öztoprak, son 25-30 yılda endüstriyel tasarım alanında "para kazanılır" algısının oluştuğunu ve bunun kontenjan artışına yol açarak

niteliksiz tasarımcı sayısının yükselmesine neden olduğunu belirtmiştir. Türk Patent Enstitüsü ve Sanayi Bakanlığı'nın politikalarının tasarımcı sayısını artırmaya odaklanırken, kaliteyi göz ardı ettiğini vurgulamıştır. Bu bağlamda, akreditasyonun eğitim kalitesini artırmaya odaklanması gerektiğini, düşük kaliteli tasarımın sektöre zarar verebileceğini ifade etmiştir. Ayrıca, mezunların sektördeki başarılarının da akreditasyon süreçlerinde raporlanmasının, üst yönetimden daha fazla destek sağlamak açısından önemli bir adım olabileceğini dile getirmiştir.

- Prof. Dr. Elçin Tezel, vakıf ve devlet üniversiteleri arasındaki farklılıklara değinerek, vakıf üniversitelerinde eğitim hizmetinin katı stratejik yöntemlerle yönetildiğini ve öğrencilerin genellikle "müşteri" olarak görüldüğünü belirtmiştir. Vakıf üniversitelerinde, YÖKAK ve program değerlendirmeleri kapsamında öğrencilerin notları, ders yükleri ve program çıktılarıyla uyumunun detaylı şekilde incelendiğini; ancak öğretim elemanlarının görev tanımları, ders yükleri ve akademik beklentilerinin yeterince değerlendirilmediğini ifade etmiştir. Öğretim elemanlarının ders yükleri dışında birçok ek görev üstlendiğini, bu görevlerin ölçülmemesinin akademik performansı zorlaştırdığını vurgulamıştır. Eğitim hizmetinin başarısı için öğretim elemanlarının görev tanımlarının, ders yüklerinin ve beklentilerinin net bir şekilde belirlenmesi gerektiğini dile getirmiştir.
- Prof. Dr. Alpay Er, vakıf ve devlet üniversiteleri arasındaki farkların daha detaylı incelenmesi gerektiğini belirterek, yükseköğretim sisteminin hem Türkiye'de hem de dünyada yeniden yapılandığını ve giderek daha piyasa odaklı hale geldiğini vurgulamıştır. Endüstriyel tasarımın artık bir "para kazanma" meselesi olarak görüldüğünü ve bu algının akreditasyon süreçleriyle bile değiştirilemeyeceğini ifade etmiştir. Ayrıca, tasarım eğitiminde fark yaratma konusunda sorunlar yaşandığını dile getirerek, "Nasıl fark yaratacağız?" sorusuna dikkat çekmiştir.

- Kahve Arası -

4. Program açma ve sürdürme kriterlerindeki değişimler karşısında yüksek lisans doktora eğitiminin geleceği

Dr. Öğr. Üyesi Deniz Ekmekçioğlu, 18 Mart 2024 tarihinde Yükseköğretim Kurulu'ndan (YÖK) gelen bir yazıya atıfta bulunarak, yüksek lisans programlarının açılmasıyla ilgili yeni akreditasyon şartları ve yayın koşullarına dikkat çekmiştir. Özellikle, yüksek lisans ve doktora programlarının açılabilmesi için en az bir bölümün akredite olması gerektiği gibi bağlayıcı maddelerin getirildiğini belirtmiştir. Prof. Dr. Özlem Er, bu konunun ilerleyen toplantılarda daha detaylı bir şekilde ele alınabileceğini önermiştir.

Birinci oturumun sonunda Ondokuz Mayıs Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi gezilmiş, atölyeler ziyaret edilmiştir. Cam atölyesinde, İleri Dönüşüm kapsamında kısa bir etkinlik düzenlenmiş, ardından öğle yemeğine geçilmiştir.

- Öğlen Arası -

İkinci oturum, Prof. Dr. Gülay Hasdoğan'ın duyurusu ile başlamıştır. Endüstriyel Tasarım Meslek Alanı Durum Değerlendirmesi anketi hakkında bilgi vererek, katılımcı sayısının artırılması amacıyla anketin mezunlara iletilmesini rica etmiştir.

Bu oturumda, akreditasyon sürecine hazırlanan kurumlara rehberlik edecek nitelikte bir sunum yapılmıştır. Ayrıca, bölüm kontenjanlarının artırılması ve Ek-1 maddeye yönelik endişeler dile getirilmiş ve bu konulara ilişkin bir eylem planı yapılması önerilmiştir.

5. ENTAK kurum bilgilendirme çalıştay

Doç. Dr. Naz A. G. Z. Börekçi, Program Akreditasyonu ve Değerlendirme Süreci hakkında bir sunum gerçekleştirmiştir. Sunum, özellikle akreditasyon sürecine hazırlanan kurumlar için yol gösterici nitelikte olup, başvuru koşulları, değerlendirme süreci ve aşamaları ile programın değerlendirilmesinde kullanılan ölçütleri detaylı şekilde ele almıştır.

- Değerlendirme süreci üç aşamadan oluşmaktadır: Genel Değerlendirme, Yeniden Değerlendirme ve Ara Değerlendirme. Genel Değerlendirme, programın mevcut durumunun değerlendirilmesini içerirken, Yeniden Değerlendirme ilk değerlendirmeden 5 yıl sonra yapılır. Ara Değerlendirme ise, kısa süreli akreditasyon için yetersizliklere bağlı olarak 2 yıl sonra yapılır.
- Başvuru süreci, 14 aylık bir dönemden oluşur. Bu süreçte, programın öz değerlendirmesi yapılır ve detaylı bir rapor hazırlanır. ENTAK Değerlendirme

Ölçütleri temel alınarak hazırlanan rapor izlenir ve programın akreditasyon süreci tamamlanır.

- Programın değerlendirilmesinde dikkate alınan ölçütler, eğitim amaçları, program çıktıları, eğitim planı güncellemeleri, altyapı ve diğer gereksinimler ile sürekli iyileştirme süreçleridir. Eğitim amaçları, programın hedeflerini ve bu hedeflere ulaşmak için yapılan çalışmaları içerirken, program çıktıları ile bu çıktılara nasıl erişildiği de değerlendirilir. Eğitim planının düzenli olarak güncellenmesi, altyapı ve gereksinimlerin değerlendirilmesi ve sürekli iyileştirme süreçlerinin etkinliği de programın kalitesini belirleyen faktörlerdir.

Sunum sonrasında akreditasyon sürecinde farklı bölümlerden alınan derslerin öğrenim çıktılarının birbirinden farklı olduğu ve bunların nasıl entegre edileceği konusundaki sorunlar gündeme getirilmiştir. Özellikle, bu derslerin değerlendirme matrisine nasıl işleneceği ve program çıktılarıyla nasıl uyumlu hale getirileceği tartışılmıştır.

- Prof. Dr. Gülay Hasdoğan, sanal dizinde nota etki eden her projenin en düşük ve en yüksek kanıtının eklenmesi gerektiğini belirtmiş, ancak İnkılap Tarihi gibi derslerin değerlendirme matrisine eklenmesinin zorunlu olmadığını ifade etmiştir.
- Dr. Öğr. Üyesi Deniz Ekmekçioğlu, farklı bölümlerden alınan derslerin endüstriyel tasarım programı çıktılarıyla eşleştirilerek uyumlu hale getirilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

Prof. Dr. Alpay Er, ICODI'nin düzenlediği ve tasarım eğitiminin geleceğine odaklanan uluslararası bir konferansa katılımını ve izlenimlerini paylaştı. Konferansta, tasarım eğitimi ve sürdürülebilirlik konularının ele alındığını, ayrıca tasarımcıların çalışma ilişkileri ve eğitimin geleceğine dair akademik çalışmaların tartışıldığını belirtti.

ICODI'nin tasarım eğitimini gündemde tutan bir yapı olduğunu, ancak WDO'nun (World Design Organization) bu konuda benzer bir yaklaşım sergilemediğini belirtti. Türkiye'de tasarım eğitime yönelik stratejik ve uzun vadeli çalışmaların yetersiz kaldığını, daha çok gündelik sorunların öne çıktığını vurguladı. Çin'in geleceğe yönelik sistematik tasarım politikaları geliştirdiğini belirterek, Türkiye'nin de benzer çalışmalar yapması gerektiğini söyledi.

Ayrıca, tasarım eğitimi programlarının geliştirilmesinde karşılaşılan farklı dinamiklerin tartışıldığı bir panelde konuştuğunu ve Türkiye'de eğitim programlarının öğrenci, veli,

sanayi, kamu ve üniversite yönetimi beklentilerini karşılamanın zorluklarını ele aldığını belirtti.

- Kahve Arası -

6. Endüstriyel Tasarım bölümleri kontenjan problemleri ve ek madde 1 kontenjanları hakkında eylem planı

Prof. Dr. S. Meltem Şen, bölüm kontenjanı ve Ek Madde 1 ile ilgili artışlara dair endişelerini dile getirmiştir. Özellikle özel üniversitelerde İngilizce hazırlık dersini geçemeyen farklı bölümlerden öğrencilerin, yatay veya dikey geçiş yaparak devlet üniversitelerine başvurduğunu ve bu durumun engellenemediğini belirtmiştir.

Ayrıca, Ek Madde 1 kapsamında öğrenci alım oranının %30 olduğunu vurgulayarak, bu oranın %10'a düşürülmesini önermiştir. Öğrenci alımları ve kontenjan artışının, öğretim üyelerinin sayısı ve kapasitesi göz önünde bulundurularak düzenlenmesi gerektiğini ifade etmiştir.

- Dr. Öğr. Üyesi Deniz Ekmekçioğlu, bir önceki ETAK toplantısında YÖK ile görüşmek üzere bir komisyon kurulması gündeme geldiğini ancak bunun hayata geçmediğini hatırlattı. Bu dönem için böyle bir organizasyon planlanabileceğini önerdi.

Son olarak Endüstriyel tasarım bölümünde baraj olmaması ve ücretli kontenjanların olması nedeniyle puanları çok düşürdüğüne dair sorunlar dile getirildi.

36. ETAK Toplantısı Ev Sahibinin Belirlenmesi

Bir önceki toplantıda yapılan teklifler göz önünde bulundurularak ve ilgili adaylarla görüşülerek, 36. ETAK Toplantısının İstanbul Medipol Üniversitesi'nde gerçekleştirilmesine karar verilmiştir.

Gün sonunda Samsun müzesi gezilmiş ve akşam yemeği sonrasında misafirlerimiz uğurlanmıştır. Toplantıya destek veren tüm katılımcılarımıza teşekkür ederiz.

35. ETAK Toplantısı Katılımcı listesi:

35. ETAK Toplantısı, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Endüstriyel Tasarım Bölümü'nün ev sahipliğinde, 22 üniversiteden 31 akademisyen katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Toplantıya katkı sağlayan tüm katılımcılara teşekkür ederiz.

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR
FAKÜLTESİ

- Prof. Dr. Özlem Er- İstanbul Bilgi Üniversitesi
- Prof. Dr. Gülay Hasdoğru- Orta Doğu Teknik Üniversitesi
- Prof. Dr. Hümanur Bağlı- Marmara Üniversitesi
- Prof. Dr. S. Meltem Şen- Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
- Prof. Dr. M. Lütfi Hidayetoğlu- Selçuk Üniversitesi
- Prof. Dr. Alpay Er- Özyeđin Üniversitesi
- Prof. Dr. Ali Seylan- Ondokuz Mayıs Üniversitesi
- Prof. Dr. Elçin Tezel – Bahçeşehir Üniversitesi
- Doç. Dr. Naz A. G. Z. Börekçi - Orta Doğu Teknik Üniversitesi
- Doç. Dr. Ilgım Eroğlu – Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
- Doç. Dr. Melda Genç - Ondokuz Mayıs Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Serkan Bayraktarođlu – İstanbul Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Deniz Ekmekçiöđlu – Ondokuz Mayıs Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi A. Can Özcan- İzmir Ekonomi Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Şamil Can Güder- Nişantaşı Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Emre Günal – Arkın Yaratıcı San. Ve Tas. Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Memiş Akkuş- Konya Teknik Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Aydın Öztoprak- TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Simge Göksoy- İstanbul Bilgi Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Özge Ceylan Esen – Medipol Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Sevi Merter – Yaşar Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Merve Sarışın Coşkun- Gazi Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Berrak Karaca Şalgamcıöğlu – İstanbul Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Damla Özer – TED Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Mevra Temel Çiçek – Abdullah Gül Üniversitesi
- Öğr. Gör. Dr. Ebru Gedik – Ondokuz Mayıs Üniversitesi
- Öğr. Gör. Sevcan Ekmekçiöđlu – Samsun Üniversitesi

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR
FAKÜLTESİ

Öğr. Gör. Kevser Yetim – Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Öğr. Gör. Fatma Nur Gökdeniz Zeynali – Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Arş. Gör. Atakan Baş – Gazi Üniversitesi

Arş. Gör. Devrim ÜLKEBAŞ – Yaşar Üniversitesi